

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců Mgr. Jany Brothánkové a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobce: **MUDr. L. Š.**, zastoupen JUDr. Ladislavou Lebedovou, advokátkou se sídlem Koželská 205, Ledeč nad Sázavou, proti žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**, se sídlem Vršovická 65, Praha 10, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 10. 2015, č. j. 1169/560/15, 41857/ENV/15, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 11. 7. 2017, č. j. 1 A 39/2016 – 41,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobce podal kasační stížnost proti rozsudku Městského soudu v Praze (dále „městský soud“) ze dne 11. 7. 2017, č. j. 1 A 39/2016 – 41, (dále „napadený rozsudek“), jímž městský soud zamítl žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 10. 2015, č. j. 1169/560/15, 41857/ENV/15, (dále „napadené rozhodnutí“).

[2] Napadeným rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí České inspekce životního prostředí, oblastního inspektorátu Havlíčkův Brod (dále „ČIŽP“) ze dne 29. 4. 2015, č. j ČIŽP/46/OOP/PR01/1418337.036/15/HPK (dále „prvostupňové

rozhodnutí“). Prvostupňovým rozhodnutím byl žalobce uznán vinným ze spáchání dvou přestupků, a to přestupku dle § 87 odst. 2 písm. f) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o ochraně přírody a krajiny“ nebo „zákon“), spočívajícího v provedení škodlivého zásahu do významného krajinného prvku bez souhlasu orgánu ochrany přírody, a dále přestupku dle § 87 odst. 3 písm. d) zákona o ochraně přírody a krajiny spočívajícího v pokácení skupiny dřevin rostoucích mimo les bez povolení příslušného orgánu ochrany přírody. Za spáchání uvedených přestupků byla žalobci uložena pokuta ve výši 15.000 Kč a současně také povinnost uhradit náklady přestupkového řízení v paušální částce 1.000 Kč. Uvedených přestupků se měl žalobce dopustit tím, že v období od 1. 11. 2014 do 10. 11. 2014 provedl pokácení převážné části břehového porostu, který byl součástí významného krajinného prvku vodní tok Bobrůvka bez závazného stanoviska orgánu ochrany přírody, a ve shodném období pokácel bez povolení 15 ks dřevin rostoucích mimo les.

II. Napadený rozsudek

[3] Proti napadenému rozhodnutí podal žalobce žalobu. Žalobce namítal, že kácel stromy po jejich poškození silným větrem, kdy byly ve stavu ohrožujícím život a zdraví jeho rodiny. Zastával názor, že postupoval v souladu s § 8 odst. 4 zákona o ochraně přírody a krajiny a provedené pokácení oznámil ve lhůtě k tomu stanovené.

[4] Městský soud v odůvodnění napadeného rozsudku označil za přesvědčivé a plně odpovídající podkladům ve správním spise závěry správních orgánů, že k poškození dřevin na pozemku žalobce došlo v rozmezí ode dne 22. 10. 2014 do 23. 10. 2014. Zásadním kritériem pro výjimku z povinnosti opatřit si povolení ke kácení je jedině takové poškození dřevin, které zřejmě a bezprostředně ohrožuje životy, zdraví či majetek vyšší hodnoty. S ohledem na fakt, že mezi poškozením dřevin ve dnech 22. 10. 2014 a 23. 10. 2014 a jejich kácením nejdříve dne 1. 11. 2014 uplynula doba delší než jeden týden, souhlasí soud se správními orgány, že nešlo o poškození, které by bylo možno hodnotit jako zřejmé a bezprostředně ohrožující. Tomuto závěru nasvědčuje také to, že se v prostoru pozemků, na nichž ke kácení došlo, pohybovalo několik osob. Správními orgány bylo správně přihlédnuto ke stavu okolních dřevin, který nenasvědčoval tomu, že by poškození pokácených dřevin bylo tak zásadní, jak žalobce tvrdil.

[5] Městský soud nedal za pravdu ani námitce nevěrohodnosti svědků. Z hodnocení svědeckých výpovědí je patrné, že žalovaný nezpochybňoval tvrzené poškození dřevin, nicméně ani na základě výpovědí tří žalobcem navržených svědků je nevyhodnotil za natolik závažné, aby ospravedlňovalo zásah žalobce. Havarijní stav dřevin ještě sám o sobě neznamená možnost postupu dle § 8 odst. 4 zákona o ochraně přírody a krajiny. Nutnou podmínkou je také zřejmé a bezprostřední ohrožení života, zdraví či majetku, což v tomto případě shledáno nebylo, jelikož všichni žalobcem navržení svědci současně vypověděli, že se pohybovali přímo na pozemcích, na nichž rostly postižené stromy. Správním orgánům nelze vytýkat, pokud si v rámci hodnocení svědeckých výpovědí učinily názor také o vztahu svědků k projednávané věci, resp. k osobě žalobce. V případě, kdy se správní orgán

přikloní k jednomu z protichůdných tvrzení, je nezbytné, aby úvahy, které jej k tomu vedly, přezkoumatelným způsobem vyjádřil ve svém rozhodnutí a s rozpory se vypořádal. Správní orgány této povinnosti dostály. Podle městského soudu v dané věci neexistovala situace takové nejednoznačnosti, jež by umožňovala použít zásady *in dubio pro reo*. Městský soud proto dospěl k závěru, že žalobce nebyl oprávněn kácet postižené dřeviny bez příslušného povolení.

[6] K námitce žalobce, že nebyl proveden škodlivý zásah do významného krajinného prvku a že bylo potřeba souhlasu orgánu ochrany přírody, městský soud uvedl, že správní orgány se náležitě vypořádaly s otázkou, zda část vodního toku řeky Bobrůvka zasažená kácením, spadá pod definici významného krajinného prvku, přičemž zároveň objasnily, proč o významný krajinný prvek skutečně jde. Kácením nepochybně došlo k značnému narušení břehového porostu, což bylo správními orgány správně vyhodnoceno jako zásah ohrožující a oslabující ekologicko-stabilizační funkci významného krajinného prvku, k němuž si je třeba obstarat závazné stanovisko orgánu ochrany přírody. Z výše uvedených důvodů městský soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

III. Kasační stížnost a vyjádření

[7] Žalobce (dále „stěžovatel“) napadá rozsudek z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nezákonnost spatřuje v rozporu rozsudku s požadavky zákona o ochraně přírody a krajiny.

[8] Žalovaný hodnotil situaci pouze s ohledem na ochranu přírody a krajiny, nikoliv však s ohledem na bezpečnost osob. Městský soud teze rozhodnutí zcela převzal a jeho postup proto taktéž nese znaky svévole. Smysl a výklad § 8 odst. 4 zákona o ochraně přírody a krajiny je odlišný od výkladu provedeného soudem. Stěžovatel v řízení prokázal, jaké bylo počasí v celém týdnu před provedením kácení i jak havarijní byl stav stromů. Městský soud své rozhodnutí opřel o nenaplnění znaku bezprostřednosti. Smyslem daného ustanovení je však umožnit beztrestně řešit nenadálé havarijní situace a umožnit rychle zasáhnout a nečekat až se správní orgány v zákonných lhůtách dostaví věc řešit. Je nepochybné, že v rámci max. jednoho týdne by správní orgán ani na místo nedorazil, natož vydal rozhodnutí. Bezprostřednost je tak nutné posoudit s ohledem na zákonnou právní úpravu lhůt a doručování, doba několika dní mezi poškozením dřevin a jejich pokácením je v daném případě zcela adekvátní.

[9] Konstatování o tom, který den byl nejsilnější vítr a došlo k poškození stromů, je značně zavádějící. Městský soud zcela opomněl, že po celý týden bylo značně větrno a k poškození mohlo docházet i v další dny. Ze zpráv ČHMÚ vyplývá, že k poškození stromů mohlo dojít i v delším časovém období. Stěžovatel považuje za nepochopitelnou tezi, že pokud stromy byly v havarijním stavu, tak měl tyto pokácet hned. Stěžovatel zásah provedl neprodleně poté, co to povětrnostní podmínky umožnily. Logický závěr ze zprávy ČHMÚ je takový, že v daný den mohly být stromy nejvíce poškozené, a následně za

větrného počasí se toto poškození dále zhoršovalo. Ke dni provedení kácení tedy stromy byly havarijně poškozeny a bezprostředně hrozilo vážné ohrožení. Fakt, že se na místě pohybovalo několik osob, dávalo stěžovateli právo rychle a efektivně zasáhnout tak, aby nedošlo k jejich ohrožení, za což by stěžovatel mohl být i trestně právně odpovědný. I podmínky krajní nouze byly splněny.

[10] Stěžovatel jako lékař byl schopen posoudit, zda stromy byly natolik v havarijním stavu, že bezprostředně ohrožují život a zdraví a přistoupil k ořezání stromů, toto následně oznámil příslušnému správnímu orgánu. Správní orgány jsou povinny zkoumat stav stromů na základě dokazování. Nelze se spokojit s konstatováním, že stěžovatel měl vyčkat na pracovníky ČIŽP, aby posoudili havarijní stav a pokud tak neučinil, tak není možné dodatečně zjistit, jak moc byly stromy poškozené. Pokud správní orgány nedokázaly zpochybnit tvrzení, že stromy byly v havarijním stavu, které bylo podloženo svědeckými výpověďmi, nemohly uznat stěžovatele vinným ze spáchání přestupku. Správní orgány tedy rozhodly v rozporu s provedenými důkazy a jejich postup byl nezákonný a ze strany soudu došlo k nekritickému převzetí tohoto názoru. Městský soud tedy nesprávně posoudil otázku bezprostřednosti.

[11] Městský soud ani správní orgány se dostatečně nezabývaly posouzením významného krajinného prvku. Území, kde došlo ke kácení, se dlouhodobě nachází ve stádiu ekologické regrese. Inspekce nebyla schopna uvést jediný konkrétní důkaz o narušení biotopu. Veškerá její vyjádření v tomto směru jsou obecná tvrzení nezohledňující reálný charakter území, ať už v době před kácením, nebo po něm. Žádný konkrétně ovlivněný druh nebyl specifikován, žádná studie nebyla provedena. Narušení významného krajinného prvku, potažmo jeho ekologicko-stabilizační funkce, proto nemohlo být prokázáno. Stěžovatel byl jediným, kdo v tomto území přispíval k obnově původní biocenózy a mimo jiné území vyčistil od odpadu v řádu stovek kg a úspěšně v okolí stromů potlačil intruzivní netykavku žláznatou. Formální konstatování významného krajinného prvku ze strany soudu tak odporuje faktickému stavu v dané lokalitě. Materiálně se o významný krajinný prvek nejednalo. Stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil.

[12] Žalovaný ve **vyjádření** uvedl, že námitka adekvátnosti doby jednoho týdne vychází z nepochopení § 8 odst. 4 zákona o ochraně přírody a krajiny. Příslovce „bezprostředně“ souvisí s tím, že život a zdraví jsou ohroženy možným samovolným skácením dřevin již v daném okamžiku a nikoliv až v budoucnosti. Bezprostřednost ohrožení však nijak nesouvisí s časovým odstupem daným od okamžiku poškození dřevin do okamžiku jejich pokácení. Erudovaný pracovník Městského úřadu vzdáleného 1,2 km se mohl dostavit na místo během několika minut a v případě havarijního stavu dřevin přisvědčit kácení ihned na místě. Kácení v režimu § 8 odst. 4 zákona lze využít pouze ve výjimečných situacích a nelze ho zneužívat.

[13] K námitce, že k poškození mohlo dojít i v jiné dny, žalovaný konstatoval, že manželka stěžovatele požádala ČHMÚ o zprávu o stavu počasí pouze pro jediný den – 22. 10. 2014, ČIŽP si vyžádala zprávu za období od 21. 10. do 1. 11. 2014, a z údajů zprávy

vyplynulo, že nejvyšších hodnot větru bylo dosaženo 22. 10. a 23. 10, dne 24. 10. vál již jen mírný, pouze v nárazech silný vítr. Svědkyně se zmiňuje o zlámaných stromech již při návštěvě lokality dne 25. 10., tzn. předmětné dřeviny musely být poškozeny nejpozději dne 24. 10. Žalovaný tak nesouhlasí s tvrzením stěžovatele, že stromy mohly být poškozovány v průběhu celého týdne.

[14] U spoluvlastníků pozemků s poškozenými dřevinami, u členů rodiny a přizvaných osob lze důvodně předpokládat, že byli obeznámeni se stavem stromů. Vzhledem k tomu, že pozemky nebyly veřejně přístupné, nebyl dán důvod k havarijnímu kácení. Žalovaný považuje tvrzení o jednání v krajné nouzi za zavádějící. Žalovanému ani soudu nelze vytýkat to, z jakých důkazů vycházely a jak byly hodnoceny, když stěžovatel nejprve kácel, poté dřevo rozpracoval a odstranil, čímž značně ztížil prokazování stavu dřevin, aniž by stav dřevin sám jakkoliv zadokumentoval, a teprve poté kácení oznámil, aniž by doložil skutečnosti nasvědčující tomu, že byly splněny podmínky pro tento postup.

[15] Vodní tok, jakožto významný krajinný prvek, je definován přímo § 3 odst. 1 písm. b) zákona o ochraně přírody a krajiny. Vodní tok Bobrůvka je přirozeným vodním tokem, s významnou protierozní funkcí, i z hlediska druhové diverzity je zachování krajinných prvků žádoucí. Z ekosystémového pohledu nelze na vodní tok pohlížet jako na samostatné vodní medium a neposuzovat vazby na koryto, břehy a jejich bezprostřední okolí. Udržování dřevin má význam pro geodiverzitu krajiny i jako protierozní opatření. Dřeviny a rozptýlená zeleň v okolí vodního toku poskytuje útočiště mnoha druhům živočichů i rostlin. Zásah stěžovatele je škodlivý, mající za následek poškození významného krajinného prvku a pro jeho provedení si měl opatřit závazné stanovisko orgánu ochrany přírody. Kácením došlo k nadměrnému proslunění a oslabení ekologicko stabilizační funkce významného krajinného prvku. K posouzení této otázky jsou žalovaný i ČIŽP dostatečně odborně vybaveny a tudíž jsou schopny otázku škodlivosti posoudit samy bez provedení studie. Princip předběžné opatrnosti předpokládá podat žádost o závazné stanovisko k zásahu i v případě, že se osoba domnívá, že ke škodlivému zásahu její činnosti dojít nemůže. Žalovaný navrhuje z výše uvedených důvodů kasační stížnost zamítnout.

IV. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[16] Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti, přičemž zjistil, že je podána osobou oprávněnou, je včasná a je proti označenému rozsudku přípustná za podmínek ustanovení § 102 a § 104 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[17] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek městského soudu i řízení, jež jeho vydání předcházelo, v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. a neshledal přitom vady, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti, dospěl k závěru, že kasační stížnost **není důvodná**.

[18] Ze správního spisu vyplývají následující skutečnosti. Podkladem pro zahájení řízení o přestupku byly výsledky kontroly provedené inspekcí dne 10. 11. 2014 na dotčených pozemcích. Stěžovatel oznámil pokácení náletových stromů na jeho pozemku dne 13. 11. 2014. V oznámení uvedl, že o povolení nežádal, stromy byly po vichřici, která se přehnala v týdnu od 20. do 27. října, stromy byly rozlámané v korunové části a ohrožovaly zdraví lidí. Havarijní stav stromů stěžovatel v oznámení doložil svědectvím tří svědků. Z přípisu Povodí Moravy, s. p. ze dne 12. 12. 2014 plyne, že úsekoví technici kontrolovali stav dřevin dne 21. 10. 2014 s tím, že havarijní stav nebyl zjištěn. Ze zprávy ČHMÚ o stavu počasí v období od 21. 10. 2014 do 1. 11. 2014 v obci Nové Město na Moravě plyne, že z hlediska větru bylo vyšších hodnot dosaženo ve dnech 22. 10., 23. 10. a 24. 10. (22. 10. a 23. 10. dosahoval v nočních hodinách rychlosti 54 km/hod, dne 24. 10. dosahoval v nočních hodinách 42 km/hod). Podle čestného prohlášení tří svědků ze dne 15. 12. 2014 byly stromy dne 1. 11. v havarijním stavu, rozlámané a ohrožovaly zdraví každého, kdo by chtěl pod nimi projít. Svědek S., který se byl 1. 11. na lokalitu podívat, si všiml rozlámaných stromů od větru asi z 80%. Stav hodnotil jako havarijní, podle jeho slov bylo na pokácení všechno. Svědek K. vypověděl, že se byl podívat na zahradu 2. 11. se stěžovatelem a jeho syny, ukazovali mu upadané větve a strom, jenž se vyvrátil na oplocení. Stěžovateli pomohl některé větve odstranit, ke stavu dřevin uvedl, že stromy byly popraskané a ze stromů byly opadané větve. Z výpovědi svědkyně V. plyne, že ve dnech 25. 10. a 26. 10 byla na procházce na pozemcích stěžovatele. Viděla odlomené větve stromů na břehu, na pozemcích a některé zaklíněné v korunách. Jeden strom byl zlomen a ležel přes plot. Ze svědeckých výpovědí úsekových techniků vyplývá, že v posledním říjnovém týdnu 2014 nezaznamenali poškození břehových porostů na úsecích toků Bobrůvky sousedících s dotčenou lokalitou.

[19] Stěžovatel předně rozporuje výklad § 8 odst. 4 zákona o ochraně přírody a krajiny provedený městským soudem. Podle stěžovatele je smyslem ustanovení umožnit beztrestně řešit nenadálé havarijní situace a umožnit rychle zasáhnout a nečekat, až se správní orgány v zákonných lhůtách dostaví věc řešit.

[20] Podle § 8 odst. 1, zákona o ochraně přírody a krajiny, věty první, „[k]*e kácení dřevin je nezbytné povolení orgánu ochrany přírody, není-li dále stanoveno jinak.*“ Podle § 8 odst. 4 téhož zákona, „[p]*ovolení není třeba ke kácení dřevin, je-li jejich stavem zřejmě a bezprostředně ohrožen život či zdraví nebo hrozí-li škoda značného rozsahu. Ten, kdo za těchto podmínek provede kácení, oznámí je orgánu ochrany přírody do 15 dnů od provedení kácení.*“ Není-li naplněna podmínka zřejmosti a bezprostřednosti ohrožení života či zdraví nebo hrozící škody značného rozsahu, umožňující kácet dřeviny bez povolení orgánu ochrany přírody (§ 8 odst. 4 zákona), je nezbytné postupovat podle § 8 odst. 1 zákona a vyžádat si povolení příslušného orgánu ochrany přírody. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 8. 2003, č. j. 5 A 27/2001 - 34).

[21] Podle odborné literatury k § 8 odst. 4 zákona se „*jedná o zvláštní případ krajní nouze, kdy zájem na ochraně dřeviny ustupuje jinému naléhavému veřejnému zájmu. Příkladem situace, na niž se toto ustanovení vztahuje, bude třeba větrem, bleskem, sesuvem*

půdy nebo i lidskou činností natolik poškozený strom, že akutně hrozí jeho pád, při kterém by mohlo dojít ke způsobení uvedených ztrát. Klíčové jsou požadavky zřejmosti a bezprostřednosti. Zřejmý bude takový stav, který je zjistitelný bez náročného odborného zkoumání, například znaleckým posudkem. Bezprostřednost je pak třeba chápat jako stav nebezpečí z prodlení, kdy v zájmu předejití akutně hrozícím závažným následkům není možné postupovat zákonem předvídaným způsobem." (Vomáčka, V., Knotek, J., Konečná, M., Hanák, J., Dienstbier, F., Průchová, I. *Zákon o ochraně přírody a krajiny. Komentář.* 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2018. s. 108)

[22] Městský soud dospěl k závěru, že mezi poškozením dřevin ve dnech 22. 10. a 23. 10. a jejich kácením dne 1. 11. uplynula doba delší než jeden týden, a nešlo o poškození, které by bylo možné hodnotit jako zřejmé a bezprostředně ohrožující. Žádný ze stěžovatelem navržených svědků neuváděl, že by se jednalo o stav bezprostředně ohrožující jejich životy či zdraví, tito se přímo pohybovali na pozemcích, na nichž rostly postižené stromy. Nejvyšší správní soud neshledává v posouzení městského soudu žádné pochybení. Mezi situace, na které se vztahuje dotčené ustanovení, nepochybně spadá i případ větrem poškozeného stromu, u něhož hrozí pád, při kterém může dojít k bezprostřednímu ohrožení života či zdraví, a nelze proto čekat na vydání povolení o kácení dřeviny (případně souhlas se zásahem do významného krajinného prvku). Z tohoto důvodu ČIŽP také připustila možnost pokácení v režimu § 8 odst. 4 zákona vrby o obvodu kmene 167 cm poškozené pádem části stromu ze sousedního pozemku a tří vzájemně sousedících stromů a tyto dřeviny nezahrnula do výčtu stromů, za jejichž pokácení byla uložena sankce. U zbývajících 15 dřevin nebylo toto bezprostřední ohrožení zjištěno, mimo jiné i s ohledem na to, že dřeviny se nacházejí na oploceném pozemku, a s kácením bylo započato až po uplynutí nejméně 8 dní. Bezprostřednost ohrožení logicky znamená, že nelze vyčkávat na vydání rozhodnutí o povolení kácení. V tomto ohledu však není potřeba zabývat se lhůtami a otázku doručování, ale faktickým stavem stromů. V případě subjektivní nejistoty, zda byl stav všech 15 dřevin natolik havarijní, aby spadal pod výjimku z povinnosti požádat o povolení ke kácení, mohl stěžovatel kontaktovat správní orgán a požádat jej o urychlenou reakci. Nejvyšší správní soud se však ztotožňuje se žalovaným a městským soudem, že z daných skutkových okolností neplynulo bezprostřední ohrožení zdraví a života, přičemž k námitce havarijního stavu stromů se vyjádří dále v odůvodnění.

[23] Stěžovatel namítá, že byl sám schopen posoudit, zda stromy byly natolik v havarijním stavu, že bezprostředně ohrožují život a zdraví, pokud správní orgány nedokázaly zpochybnit jeho tvrzení podložené svědeckými výpověďmi, nemohly stěžovatele uznat vinným ze spáchání přestupku. Nejvyšší správní soud souhlasí se žalovaným, že dokazování správních orgánů bylo ztíženo postupem stěžovatele, který nejprve kácel, poté dřevo rozpracoval a odstranil, aniž by stav dřevin sám jakkoliv zadokumentoval a teprve poté kácení oznámil. To samozřejmě nezbavuje správní orgány povinnosti zjistit skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. ČIŽP vycházela ze zprávy ČHMÚ a posuzovala sílu větru, množství srážek, směr větru, adaptaci dřevin co se týče mechanické odolnosti, polohu dotčené lokality a nadmořskou výšku. Vycházela nejen z výpovědí navržených svědků, ale i ze svědeckých výpovědí úsekových techniků, že

v posledním říjnovém týdnu 2014 nebylo zaznamenáno poškození břehových porostů na úsecích toku Bobrůvky sousedících s dotčenou lokalitou a fotodokumentací pořízených v listopadu 2014. ČIŽP se dále zabývala přístupností lokality pro veřejnost a konstatovala oplocení těchto pozemků, a vyhodnotila, že poškozené dřeviny tak mohly znamenat určité nebezpečí pouze pro vlastníky pozemků a osoby, které zde mohly legálně pobývat s jejich vědomím. Podmínku zřejmého ohrožení neshledala s ohledem na charakteristiku stavu dřevin uváděnou ve svědeckých výpovědích a na stav porostu dřevin sousedících s lokalitou kácení. Podmínku bezprostřednosti neshledala s ohledem na to, že stěžovatel nekontaktoval složky integrovaného záchranného systému, ale ke kácení všech dřevin přistoupil sám zhruba týden po nastalé události. Nelze tak souhlasit s kasační námitkou, že správní orgány nedokázaly zpochybnit tvrzení stěžovatele, naopak lze souhlasit se závěrem městského soudu, že veškeré podklady byly důsledně vyhodnoceny a není důvod pochybovat o zjištěném stavu věci.

[24] Nejvyšší správní soud neshledal důvodnou ani námitku, že stěžovatel provedl zásah neprodleně poté, co to povětrnostní podmínky umožnily. Ze zprávy ČHMÚ plyne, že z hlediska větru bylo vyšších hodnot dosaženo ve dnech 22. 10., 23. 10. a 24. 10. Zpráva v následujících dnech již vítr nezmiňuje. Nelze tak souhlasit s tvrzením, že povětrnostní podmínky neumožnily zásah dřív než 1. 11. Určení nepravděpodobnějšího termínu poškození stromů vycházelo nejen ze zprávy ČHMÚ, ale i ze svědeckých výpovědí, kdy svědkyně V. vypověděla, že již ve dnech 25. a 26. 10. pozorovala poškození dřevin. Toto posouzení Nejvyšší správní soud nepovažuje za zavádějící. Podle stěžovatele fakt, že se na místě pohybovalo několik osob, mu dávalo právo rychle a efektivně zasáhnout. Stěžovatel však nezmiňuje, že všechny tyto osoby stěžovatele znají (spolužák nejstaršího syna stěžovatele a současně rodinný přítel, který stěžovateli pomohl odstranit některé větve; dále spolupracovník stěžovatele v obchodních záležitostech, kterému manželka stěžovatele řekla, ať se jde na lokalitu podívat; a spolužačka syna stěžovatele, která byla v lokalitě na procházce ve dnech 25. 10. a 26. 10.) Pokud by jim hrozilo nebezpečí života a zdraví, stěžovatel by je určitě varoval, aby se na jeho oplocených pozemcích neprocházely, resp. nešly se podívat na stav stromů. Z výše uvedených důvodů tak Nejvyšší správní soud uzavírá, že ze strany městského soudu nedošlo k nesprávnému právnímu posouzení, když městský soud dovodil nesplnění podmínek pro aplikaci § 8 odst. 4 zákona o ochraně přírody a krajiny.

[25] Na závěr stěžovatel namítá, že městský soud ani správní orgány se dostatečně nezabývaly posouzením významného krajinného prvku, materiálně se přitom o významný krajinný prvek nejednalo a narušení významného krajinného prvku nemohlo být prokázáno.

[26] Pole § 3 odst. 1 písm. b) zákona o ochraně přírody a krajiny se významným krajinným prvkem rozumí „*ekologicky, geomorfologicky nebo esteticky hodnotná část krajiny, která utváří její typický vzhled nebo přispívá k udržení její stability. Významnými krajinnými prvky jsou lesy, rašeliniště, vodní toky, rybníky, jezera, údolní nivy. (...).*“ Správní orgán vycházel z náhledu Nejvyššího správního soudu, vyjádřeném v rozsudku ze dne 23. 2.

2011, čj. 1 As 87/2010 - 108, že pojem vodní tok je nutné interpretovat extenzivně, neboť ekosystém vodního toku je tvořen rovněž korytem a břehy toku.

[27] Podle § 4 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny, „[v]*ýznamné krajinné prvky jsou chráněny před poškozováním a ničením. Využívají se pouze tak, aby nebyla narušena jejich obnova a nedošlo k ohrožení nebo oslabení jejich stabilizační funkce. K zásahům, které by mohly vést k poškození nebo zničení významného krajinného prvku nebo ohrožení či oslabení jeho ekologicko-stabilizační funkce, si musí ten, kdo takové zásahy zamýšlí, opatřit závazné stanovisko orgánu ochrany přírody. Mezi takové zásahy patří zejména umisťování staveb, pozemkové úpravy, změny kultur pozemků, odvodňování pozemků, úpravy vodních toků a nádrží a těžba nerostů.* (...)“

[28] ČIŽP v odůvodnění rozhodnutí popsala, že Bobrůvka je podle vyhlášky č. 178/2012 Sb., kterou se stanoví seznam významných vodních toků a způsob provádění činností souvisejících se správou vodních toků, řazena v úseku do říčního km 60,0 do kategorie významný vodní tok. Podle Nejvyššího správního soudu nelze v posuzovaném případě pochybovat o tom, že Bobrůvka v dotčené lokalitě je významným krajinným prvkem, neboť toto zařazení vyplývá přímo ze zákona, na tom nemůže nic změnit subjektivní přesvědčení stěžovatele, že o významný krajinný prvek se z materiálního hlediska nejedná. Otázkou zůstává, zda zásahem stěžovatele mohlo dojít k poškození tohoto prvku, nebo ohrožení či oslabení jeho ekologicko-stabilizační funkce ve smyslu citovaného § 4 odst. 2 zákona.

[29] Žalovaný v napadeném rozhodnutí konstatoval, že starší stavební úprava levého břehu, ani antropogenní ovlivnění části pravého břehu Bobrůvky navážkou neredukují specifické funkce tohoto úseku natolik, že by neměl být považován za významný krajinný prvek. Odstranění břehového porostu má zásadní vliv na cenný vodní ekosystém a poměrně nenarušenou zoocenózu, obnažené břehy jsou náchylnější k šíření ruderální a invazivní vegetace a odstranění dřevin má vliv i na estetickou hodnotu krajiny. Potvrdil tak závěr ČIŽP, že vykácení břehového porostu v délce zhruba 30 m podél vodního toku lze považovat za škodlivý zásah do významného krajinného prvku. Správní orgán vycházel z fotodokumentace lokality pořízené dne 7. 11. 2014 a zdůvodnil, že v důsledku provedeného kácení dojde nejprve k výraznějšímu osvětlení okolí toku, po nárůstu pařezových výmladků naopak k zvýšenému zastínění. Provedené kácení tak přímo ovlivňuje životní prostor druhů vázaných na vodní prostředí a vodou ovlivněná stanoviště. Dle městského soudu správní orgány přesvědčivě ozřejmily důvody, pro které považovaly zásah za škodlivý. Nejvyšší správní soud k tomu konstatuje, že zákon nestanoví pro posouzení škodlivosti zásahu povinnost provést studii případně specifikovat konkrétně ovlivněný druh. Škodlivost však musí být prokázána a v rozhodnutí správného orgánu odůvodněna. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 4. 2004, č. j. 6 A 144/2002 - 49, publ. pod č. 732/2005 Sb., NSS) Nejvyšší správní soud má za to, že správní orgány této povinnosti v posuzovaném případě dostály. Nejvyšší správní soud souhlasí se žalovaným v tom, že správní orgán je dostatečně odborně vybaven tak, aby byl otázku škodlivosti zásahu schopen posoudit sám (srov. výše citovaný *Zákon o ochraně přírody a krajiny. Komentář.* s. 53 a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne

18. 12. 2008, č. j. 1 As 94/2008 - 53). K předchozí činnosti stěžovatele spočívající v likvidaci odpadů zasahujících do vodního toku bylo přihlédnuto při stanovení výše pokuty jako k polehčující okolnosti.

V. Závěr a náklady řízení

[30] Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů neshledal kasační stížnost důvodnou. S posouzením městského soudu se ztotožnil, a proto kasační stížnost stěžovatele ve smyslu § 110 odst. 1 in fine s. ř. s. zamítl.

[31] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud ve smyslu § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s. tak, že vzhledem k tomu, že stěžovatel neměl ve věci úspěch a žalovanému žádné důvodně vynaložené náklady řízení nad rámec jeho běžné činnosti nevznikly, stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti a žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 7. února 2018

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu